

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 9. Virtutem consequendi, & conservandi, praxes. Prima: Sensim, & pedetentim. Secunda: Priùs extirpa vitia. Fig. Symb. Ex Vet. &c. Motiva. Ex Vet. &c.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

cem vibrabat, cum Lem: *Vires inclinatas resumo.* Bessius D. 2. adv.

Horologium solare. Lem: *Umbra lucem.* Scilicet indicat. In aduersitate virtus innotescit. Picinelli. Stellæ. Lem: *In tenebris magis.* Quomodo stellæ in nocte lucent, in die latent: sic vera virtus; quæ sæpe in prosperis non apparet, eminet in aduersis. S. Bernardus l. 27. in Cant. Picinelli.

Testimonia ex Patribus.

Etsi corpus includitur, etsi caro detinetur, omnia Spiritui patent. Tertull. lib. ad MM.

Virtus duritiâ exstruitur, mollitiæ verò destruitur. Idem ibidem.

Virtus, est ad perferendorum malorum fortis, ac inuicta, patientia. Ex quo fit, ut virtus nulla sit; si aduersarius desit. Lactantius l. 5. div. instit.

Non potest accidere, omnino non potest; ut, qui virtutem diligenter exequitur, nunquam plurimos acquirat inimicos. S. Chrysof. hom. 15. in Matth. 5.

Vitijs semper seruiunt blandimenta, lenocinantur dulcia delictis: virtutibus verò austerâ, & fortia, sunt amica. Chrysol. l. 74.

Nulla virtus in veritate clarescit; nisi oppositum, aut retrahens, siue impediens, patitur. Habet virtus fornacem, habet & refrigerium: in uno probatur, in altero requiescit. Sim. Cass. l. 4. c. 1.

§. IX.

Virtutem consequendi, & conservandi, praxes.

Prima, Sensim, & pedetentim.

DEt tibi Deus de rore cæli &c. Gen. 27. 28. Cur non dixit, det tibi de pluvia cæli, sed tantum de rore, qui vix terræ irrigat superficiem? quia ros sensim, & leniter, descendens, terræque imbibitus, uberem eam reddit: pluvia autem larga terram inundat, radices evellit. Sciebat prudens senex, ad culmen supernæ benedictionis non extensis alis, sed gradibus pedetentim ascendendum: sicut angeli, alioquin alis præditi, per scalam Jacob ascendebant. Castillo Illat. 8.

Hæ sunt mansiones filiorum Israël. Num. 33. 1. Quadraginta & duabus, stationibus peregrinati sunt filij Israel ex Ramesse usque in terram promissionis. Cur brevi itinere Deus eos non perduxit eò? Origen. hom. 27. in Num. in his intelligit figuraliter conversionem à creaturis. Per Ægyptum starum miserum culpæ; per familias Jacob, animas; per terram promissam, gloriam, vel culmen virtutis; per mansiones, profectum in virtute. Antequam, inquit, ad perfectum veniat, in eremo habitat: ubi scilicet exerceatur in præceptis Domini. Et, ubi fides fuerit in eo probata, inde venit ad aliam; & quasi de una mansione ad alteram transit! Et impletur in his illud, quod scriptum est: *ibunt de vir-*

tute in virtutem. Pf. 83. 8. usquequò perveniant ad ultimum, imò ad summum, gradum virtutum. Idem ibidem.

Sicut aquila provocans ad volandum. Deut. 32. 11. Quid putamus, fratres, quomodo tunc repente de terris ad cælos evolare poterimus, qui nunc exercitiò, & usu, quotidianò, volitare non didicimus? Nunquid non Christus sicut aquila provocat ad volandum filios? *Quis dabit mihi pennas sicut columba?* Pf. 54. 7.

Non adhuc perpetes petit aquila volatus; sed cum columba genere, & inter Christianæ petræ cavernas amat volitare. S. Aelredus l. 1. speculi c. 5. Plumescat interim, Domine Jesu, plumescat, quæso, anima mea in nido disciplinæ tuæ; pascet in foraminibus petræ, in caverna materiæ. Bæza t. 2. l. 6. c. 1. §. 6.

Botrus Cypri Dilectus meus. Cant. 1. 13. Adhuc non uva, non mustum, non vinum; sed tantum botrus, scilicet gemmula, siue flos. Orig. hom. 2. in Cant. in quibus verbum Dei vitis vera efficitur; non eis ad summum maturos botros producit, & dulces: nec repente eis efficitur vinum suave, & lactificans cor hominis; sed prius producit eis suavitatem odoris in florem. Idem t. 1. l. 1. c. 9. §. 4.

Vidimus stellam. Matth. 2. 2. Hinc est, quod & ad Magos, noctis incolas, & totis obstupescences oculis, tenuiter micans stella assuefacit ad lucem; & gradatim pertrahit ad ipsum fontem Luminis, & dierum. S. Chrysol. l. 87.

Lacrymis capit rigare pedes ejus. Luc. 7. 38. Quid memorem de sepulturæ officio, quod prævenit; de pedibus ascendens ad unctionem capitis. Marci 14. 3. Drogo Ost. de sacr. Dom. Pass.

Virtus exercitiò perseverat. S. Chrysol. l. 28.

Secunda. Prius extirpa vitia.

Figura, Symbola.

Ex Veteri, & Novo.

Egresso foras Jacob, venit Esau. Gen. 27. 30. Sic sanctitas, & iniquitas, nunquam conveniunt. Mendoza in 1. Reg. 5. 1.

Vidit in somnis scalam stantem super terram, & cacumen illius tangens cælum. Gen. 28. 12. Ego pietatis exercitationem scalæ Jacob visæ rectè comparaverim: cujus pars terram, pars verò cælum, attingebat: Ex quo eos admonere opus, qui ad virtutem ducendi sunt: ut prius admoveant gradibus vestigium; & inde paulatim ascendendo, progrediendoque, ad comprehensibilem humanæ naturæ altitudinem perveniant. Quemadmodum verò in gradibus prima est ascensio, ab humo recessus; sic in exercitatione laudabilis operis discessus à malò. S. Basilus in Pf. 1.

Percussum Ægyptium abscondit sabulò. Ex. 2. 12. Prius Moyses Ægyptium occidit, quàm à colloquium cum Deo vocaretur. Ex. 3. 2. S. Ambros. l. 2. de Abel, & Cain, c. 4.

Cum

Cum interficitur impius, Christus infunditur: & ubi abominatio aboletur, sanctificatio congregatur.

Meum est omne primogenitum, ex quo percussi primogenitos in terra Egypti. Num. 3. 13. Cum renuntiat improbitati, statim adscipitur virtus: egressus enim malitiae virtutis operatur ingressum; S. Ambrosius citatus. Non prius sanctificati sunt primogeniti Israel, quam percuterentur Aegyptiorum primogeniti: & quasi causam sanctificationis, horum interitum, & necem ponit illorum. Orig. hom. 3. in Num.

Tempus putationis advenit. Cant. 2. 12. Mox vineae florentes dederunt odorem suum. Quia, nisi diligens praecedat putatio, non sequetur fragrans vineae floritio. Prius enim sunt reseccanda peccata, quam sequantur gloriosa virtutum primordia: mortificandaeque sunt cunctae inordinatae affectiones; ut floreat, & fragrent, studiosi affectus, & actus. De Ponte hic Exh. 23. §. 2.

Hyems transijt -- flores apparuerunt. Cant. 2. 11. 12. Per flores virtutes signantur; quae, post transitum diabolicae hyemis, in cordibus oriuntur. S. Bonaventura spec. B. V. c. 10.

Vadam ad montem myrrhae. Cant. 4. 6. Ad montem myrrhae, & ad collem thuris, sponsus vadit: quia eos familiariter visitat, quos per mortificationem vitiorum ad alta proficere; & per mundas, & humiles, orationes suaviter redolere percipit. S. Gregorius hic.

Surge aquilo, & veni Auster. Cant. 4. 16. S. Ambrosius in Pl. 1. per aquilonem, spiritum malum intelligit; per austrum, divinum. Et subdit: iste ventus adspirat, si Boreas ille gravis ventus flare desierit.

Ut evellas, & destruas &c. Jer. 1. 10. Contra quatuor tristia duo laeta apposuit: quia non poterant edificari bona, nisi destructa essent mala; nec plantari optima, nisi eradicentur pessima. S. Paschasius in Thren. 3.

Dico huic vade, & vadit, veni, & venit. Matth. 8. 9. Prius dicit, vade, deinde veni. Prius dic vitio, vade, longè recede à me; deinde virtuti, veni, id est, mecum perpetuò manè. Sylveira Addit. in Matth. hic.

Colligite primum Zizania. Matth. 13. 30. Priusquam colligatur triticum, evellantur Zizania; id est, antequam quis virtuti incumbat, pericula vitæ. Nota itè: *ad comburendum.* Non satis Zizania evellere, & à tritico separare; sed exurenda, nè remaneat, quod iterum fata possit lædere, & inimicus homo superfeminare Zizania tritico. Origen. in Jer. eradicatum est quidpiam; invenit etiam adversarius inter ea, quae eradicata sunt, aliquam sementem, quam iterum seminet. Propter hoc jubet Dominus: colligite & comburite: scilicet ut eradicatio quoque, & ipsa subversio, consumatur. Pinna Ethol. 238.

Motiva.

Ex Veteri, Novo, Patribus, & alijs.

Diverte à malo, & fac bonum. Pl. 33. 15. Ad videndos dies bonos, non sufficit, tantum à malis actibus abstinere, nisi nos pietas compellat & bona agere: nam primus virtutis gradus est, aliena non querere; sed iterum superior, egentibus propria non negare. Cassiodorus hic. Quomodo enim poteris facere bonum, nisi declinaveris à malo? Quid quero ut vestias, quando adhuc spoliatus? Quid quero, ut dones, quando adhuc rapis? S. August. in Pl. 36.

Lavamini, mundi estote discite benefacere. Il. 1. 16. 17. Isaias, cum populum instrueret, prius mundationem à sceleribus, & quietem à vitijs, posuit; quam intulisset de benefacendo scientiam. Simon Cass. l. 3. c. 1.

Ut sine timore. Luc. 1. 74. Porro, nisi à daemonum dominatu liberemur; Deo in veritate servire non possumus. Prius enim à demonibus habenda est libertas: antè sunt solvenda vincula peccatorum, quibus voluntariè nosmetipsos inneximus: prius è carceribus oportet dimitti, quam iustum Deo famulatum exhibere possimus. Sim. Cass. ibidem.

Cum renuntiat improbitati, statim adsciscitur virtus: egressus enim malitiae virtutis operatur ingressum: eodè studio, quò crimen excluditur, innocentia copulatur. S. Ambrosius de Abel, & Cain. l. 2. c. 4.

Sive virtutes inferas, vitia sua sponte decedent: sive etiam vitia eximas, virtutes ultra subibunt. Sic bonorum, ac malorum, constituta natura est; ut se invicem semper oppugnent, semper expellant: ita fit, ut neque vitia detrahi sine virtutibus possint, nec virtutes inferi sine detractioe vitiorum. Lactantius l. 6. div. instit.

Virtus, nisi cum cordis munditia, non potest convenire. Orig. hom. 6. in Gen.

Prius vitia in homine extirpanda sunt; deinde inferenda virtutes. S. Isidorus l. 2. sent. c. 36.

Non potest mens regnum habere virtutum; nisi prius excusserit jugum vitiorum. S. Prosper. l. 3. c. 3. de virtutibus, & vitijs.

Ad nihilum valet operum bonorum novella plantatio, nisi malorum prius fiat eradicatio. Sim. Cass. l. 3. c. 3.

Nullus potest esse in vera vita spiritali; nisi prius moriatur peccato. S. Thom. Aqu. in ep. ad Gal. c. 1. Lect. 1.

§. X.

Virtus non amatur: sumus difficiles ad illam.

Ex Veteri, & Novo.

Flat lux. Gen. 1. 3. Lux quidem, ut esset, divinum mandatum expectavit; tenebrae autem extiterunt sine mandato. S. Gregor. Nyss. l. hexam. Præmissis & tenebrae erant super faciem